

MOST

ČEZ PET MINUT BOMBARDIRAMO

Pošast hodi po Evropi — Beneški filmski festival. Potrebujete hitro definicijo beneške Mostre? Vzemite finski film **Kaivo**, ki so ga prikazali in concorso: mati utopi dva svoja otroka. **Medeja** revisited. In le kaj je beneška Mostra, če ne festival, ki žre samega sebe — le kaj je potemtakem beneška Mostra, če ne prav festival filmov, ki žrejo sami sebe. Bi mar lahko rekli, da je beneška Mostra festival, ki je izgubil film? Vsekakor, akoravno ni šokantno to, da ga je izgubil, ampak prav to, da ga je spet izgubil. Že spet. Beneški filmski festival je bil prvi resni mednarodni filmski festival — rodil se je daljnega l. 1932 kot del beneškega Umetniškega bienala & v tridesetih je bil edini tovrstni filmski festival. Njegova ambicija je bila skromna: status filma dvigniti na tisto raven, ki jo uživajo ostale umetnosti. Če je to tvoj vrhovni & skrajni cilj, potem seveda ne potrebuješ festivala — zadostuje že namreč, da najameš policijo, vojsko ali pa diktatorja. In uganite — na začetku so najboljšim tujim filmom podeljevali Mussolinijev pokal. Mnogim narodom je bilo dvigovanja umetnosti kmalu dovolj — ob koncu tridesetih pa je Mostra itak postala nemško-italijanski pakt o nenapadanju & prijateljstvu. Filmi, sovražni nemško-italijanskemu paktu o nenapadanju & prijateljstvu, tam pač niso imeli kaj početi: nekaj paktov kasneje tam seveda niso imeli kaj početi filmi, sovražni beneški Mostri. V šestdesetih je tedanji direktor Luigi Chiarini iz Mostre naredil l'art-pour-l'art eksponat, njegov naslednik Ernest Laura pa si je demokracijo tolmačil po svoje — ukinil je vse nagrade, češ, le kdo lahko presodi & odloči, kateri film je najboljši. In z nagradami so odšli tudi filmi, navsezadnje, le kdo hoče sodelovati na festivalu, na katerem ni nagrad — toliko o dvigovanju umetnosti & umetnosti sami. Filmi so odšli pač v Cannes & Berlin. Nikogar ni presenetilo, ko je beneška Mostra l. 1972 prenehala izhajati. Zanimiva ni bila več niti kot fanzin, kar je paradoksalno, saj so filmi prav tedaj spet postali zanimivi. In če potrebujete še eno hitro definicijo beneške Mostre, potem si jo lahko predstavljate kot festival televizijskega filma, ali če hočete res vse, kot festival televizijskih filmov, posnetih za kino. Tak je vtis — na

prvi, drugi & tretji pogled. Prvič, večino filmov so posneli s kapitalom novih medijskih konglomeratov, predvsem seveda satelitske & kabelske televizije, med katerimi prednjači francoski Canal +, ki je sposoben pod isto kapo spraviti tako različne filme kot, denimo, **La chasse aux papillons**, **Čuvstvitel'nyi milicioner**, **Un coeur en hiver**, **L. 627**, **The Plague & Guelwaar**. Drugič, ko kapital v film pljuske s televizije, pomeni, da se mora film že vnaprej prilagoditi & podrediti izraziti sploščenosti & retardirani transnacionalnosti televizijskega okusa, kateremu so socialni eksces, politična radikalnost & nacionalna partikularnost nekaj povsem tujega & nezaželenega, zato ne preseneča, da so mnogi filmi, prikazani in & fuori concorso, posneti že kar naravnost & za vsak primer kot brezzobe alegorije (npr. **The Plague**, **La chasse**

aux papillons, **Die Abwesenheit**, **Čuvstvitel'nyi milicioner & Hotel de lux**), da ne bi bil kdo kasneje, predvsem seveda v času televizijskega transnacionalnega predvajanja, po nemarnem & nepotrebem užaljen. In tretjič, material teh filmov je izrazito televizijski, sami filmi pa še najbolj ustrezajo opisu televizijskih filmov vesti, denimo, problem Italijanov v Ameriki (**Fratelli e sorelle**), odraščanje brez staršev (**Valsi Peçoraze**), samomor (**Morte di un matematico napoletano & O ultimo mergulho**), starši brez otrok (**Čuvstvitel'nyi milicioner**), odnos med dvema sestrama (**Me and Veronica**), črnici kot tujci v Afriki (**Guelwaar**), krivice pravnega sistema (**Qiu ju da guansi**), družina, ki nenadoma & v nepojasnjenih, skrivnostnih okoliščinah izgubi otroka (**Olivier Olivier & Kaivo**), pa itak predstavlja problem, katerega vse variante je televizija izčrpala že zdavnaj. Televizijski festival potemtakem. Bo spet prenehal izhajati? Morda — nižje od televizije je le še ništrc.

MARCEL ŠTEFANČIČ, JR.

